

**ხელოვნება, როგორც მეტაფიზიკის
პირველადი ბუნებრივი ფორმა**

**THE ART AS THE FIRST NATURAL FORM
OF METAPHYSICS**

ვალერიან რამიშვილი

Valerian Ramishvili

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
Faculty of humanitarian sciences

საკვანძო სიტყვები: ხელოვნება, მეტაფიზიკა,
დაუფარაობა(ალეთეა) ყოფიერება, დასაბამი
Keywords: Art, metaphysics, unconcealment (alethea),
the Being, beginning (ursprung)

დასავლური აზროვნების ტრადიცია პლატონის, კანტიისა და ჰუსერლის სახით გეომეტრიაში ხედავდნენ მეცნიერულობის იდეალს, იგი ყველაზე უკეთ გამოხატავდა აზროვნების არსს, რომელსაც უნდა დამსგავსებოდა ფილოსოფიაც. ჰაიდეგერი სხვა გზით მიდის, იგი ფილოსოფიის და ხელოვნების სიახლოვეს უსვამს ხაზს, მას სურს დაინახოს ფილოსოფიასა და ხელოვნებას შორის არსებული უფრო ფარული და ღრმა კავშირი.

ჰაიდეგერი თვლის, რომ ხელოვნება და ხელოვნების ქმნილების ყოფნის წესი ეფუძნება ყოფიერების, როგორც ალეთეას, ხდომილებას. ეს ნიშნავს, რომ ყოფიერება, როგორც ალეთეა, არის ხელოვნების დასაბამი, რომელიც ხელოვნების როლს და ადგილს განსაზღვრავს ადამიანის ყოფიერებაში. ხელოვნება არის არსებულის დაფარულობიდან გამოსვლის დერივატული წესი, რომელიც ყოფიერების ალეთეას, ყოფიერების, როგორც დაფარულობიდან გამოსვლის, საფუძველზე არსებობს. ხელოვნება არის მეტაფიზიკის პირველადი, ბუნებრივი ფორმა. ხელოვნება უნდა განვიხილოთ, როგორც ბუნებრივი მიდრეკილება მეტაფიზიკისაკენ.

ჰაიდეგერი ცდილობს, უპასუხოთ ჰეგელის დებულებას, რომ ხელოვნებამ თავისი საწყისისეული დანიშნულება ამოწურა. მას ჰეგელის დებულება მიაჩნია მთელი დასავლური აზროვნების შეჯამებად და ამ აზროვნების არსის გამოაშკარავებად. იგი ამის საფუძველს ადამიანის მიერ ყოფიერებისა და ყოფიერების ალეთეას დავინყებაში ხედავს.

ყოფიერება არის ხელოვნების დასაბამი, რადგან ყოფიერება თავის თავში მოიცავს ხელოვნებად ყოფნის წესს და ამდენად შესაძლებელს ხდის ხელოვნების ქმნილებას. დასაბამი არ არის მიზეზი, საფუძველი, მიზანი, რომელიც წარმოშობს არსებულს, საგანს. დასაბამი არის ის, საიდანაც და რისი მეოხებითაც, არსებული არის ის, რაც არის. დასაბამი განსაზღვრავს არსებულის რაობას და აქედან გამომდინარე მისი ყოფნის წესსაც.

ხელოვნება არ არის მეცნიერული გამოკვლევა, არც თეორიული ჭკრეტა, არამედ არსებულის დაფარულობიდან გამოყვანა. ხელოვნების დასაბამი არის ის, რაც ხელოვნებას, როგორც არსებულის დაფარულობიდან გამოსვლას, შესაძლებელს ხდის. ფილოსოფიის და ხელოვნების მსგავსება ისაა, რომ ორივეს დაფარულობიდან გამოჰყავს არსებული, ოღონდ ხელოვნება არის ნივთის გამოყვანა ადამიანის ყოველდღიურობის უფერულობის, შეჩვეულობისა და გულგრილობის დაფარულობიდან. ყოველდღიურობაში მიჩქმალულია ადამიანის სამყაროში ყოფნის იდუმალება, მისი, მისია და დანიშნულება, დაივიწყა თავისი ადამიანურობა.

ხელოვნებამ შეინარჩუნა ალეთეას ფენომენი, იგი, როგორც ბუნებრივი მეტაფიზიკური მიდრეკილება, ჭეშმარიტების ქმნადობას, არსებულის დაფარულობიდან გამოყვანას გულისხმობს, რაც აუცილებელია მეცნიერული ჭეშმარიტების გვერდით. ფილოსოფიამ და ხელოვნებამ, როგორც არსებულის დაფარულობიდან გამოყვანის (ალეთეა) წესმა, ადამიანს უნდა მისცეს სინამდვილის სხვაგვარი ხედვის შესაძლებლობა, რაც ადამიანს მისცემს შანსს, სხვაგვარად შეხედოს ტექნიკის ფენომენს და ტექნიკის ბატონობას. ეს არის ადამიანის ადამიანურობის, თავისუფლებისა და ღირსების შენარჩუნების საფუძველი. ფილოსოფიური აზროვნება და ხელოვნება ცდილობენ, ადამიანი და სამყარო გაიაზრონ მის იდუმელებასა და უჩვეულობაში, რაც მიუწვდომელია მეცნიერული-ტექნიკური შემეცნებისთვის და ადამიანს სხვა მხრიდან დაანახოს საკუთარი ყოფნის თავისებურება ამ სამყაროში, იქნებ სწორედ ეს არის ფილოსოფიური აზროვნებისა და ხელოვნების ქმნილების მნიშვნელობა თანამედროვე ადამიანის ყოფიერებაში.

The tradition of Western thought according to Plato, Kant, and Husserl considered geometry as the ideal of science, it best expressed the essence of thought, to which was likened to philosophy.

Heidegger goes the other way, he emphasizes the closeness of philosophy and art, he wants to see a more hidden and deeper connection between philosophy and art.

Heidegger thinks that the Art and the works of art are based on the occurrence of the Being as an alethea. This means that the Being, as alethea, is the foundation of the Art, which defines the role and place of the Art in human existence. The Art is a derivative form of the alethea. The Art is the primary, natural form of metaphysics. The Art should be viewed as a natural propensity for metaphysics.

Heidegger considered Hegel's statement: art has exhausted its primordial purpose, as a summary of all Western thought and revealing the essence of western thought. He supposed the basis for this is man's oblivion of the Being and the alethea of the Being.

The Being is the beginning (Ursprung) of art, includes in itself the rule of being the art and makes possible existence the work of art. The Being as a beginning (Ursprung) is not the cause, the basis, the purpose that gives rise to the beings, the object. The beginning (Ursprung) determines and define what is and how is the beings, in other words the essence and form of existence of the beings.

The Art is not scientific research, nor theoretical contemplation, but the lead out of the being from the concealment. The beginning (ursprung) of art is what makes the Art possible lead out the beings from the concealment. The similarity between philosophy and art is that they brings both lead out the beings from the concealment into unconcealment, but the Art is the lead out the beings from the concealment of human everydayness: from colorlessness, habit and indifference. In Human everydayness is hidden mystery of the human existence in the world its mission and purpose, is forgotten his humanity.

The Art has preserved the phenomenon of Alethea, it, as a natural metaphysical inclination, means the creation of truth, the lead out beings from the concealment, which is necessary alongside scientific truth. Philosophy and art, as a rule of the unconcealment (alethea)

of the existing Thing, should give man the possibility of a different view of reality, which will give man the chance to look differently at the phenomenon of technology and the domination of technology. It is the basis for the preservation of human humanity, freedom and dignity. Philosophical thinking and the Art try to understand man and the world in its mystery and unusualness, which is inaccessible to scientific and technical cognition, to show man the peculiarity of his being in this world from another angle, maybe this is the meaning of philosophical thought and the Art for modern man.